

DEĞERLENDİRME NOTU:

İsmail ÜNVER

Mevlana Kalkınma Ajansı, Konya Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü

KONYA ÖZELİNDE YABANCI SERMAYELİ FİRMALARIN ÜLKE BAZLI ANALİZİ

06.08.2014

DEĞERLENDİRME NOTU:

İsmail ÜNVER

Mevlana Kalkınma Ajansı, Konya Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü

06.08.2014

KONYA ÖZELİNDE YABANCI SERMAYELİ FİRMALARIN

ÜLKE BAZLI ANALİZİ

Konya sahip olduğu 9 adet OSB ile önemli bir sanayi merkezidir. Yerelde otomotiv yan sanayi, döküm, tarım makineleri, gıda, plastik-ambalaj, ayakkabıcılık gibi birçok sektörde önemli konuma ve güçlü firmalara sahip Konya, yenilenebilir enerji konusunda da ciddi bir potansiyele sahip. Bu avantajlarının yanı sıra bir önemli nokta ise Dünyaca ünlü firmaların, Konya’da yatırım kararlarını almasıdır. Yaklaşık 130 yabancı sermayeli firmanın yer aldığı Konya; yabancı sermayeli birçok ünlü markaya da ev sahipliği yapmaktadır.

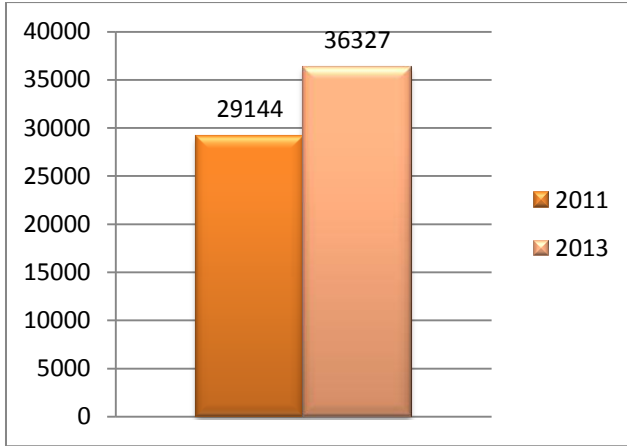
41.000 km²’lik yüzölçümü ile Belçika, İsrail, Slovenya, Kuveyt, Katar, Hong Kong, Singapur’un da aralarında bulunduğu 60 ülkeden daha büyük olan ilimiz, 2 milyonu aşkın nüfusu ile de Katar, Bahreyn, Letonya, Estonya, Lüksemburg, İzlanda olmak üzere 50 ülkeden daha kalabalıktır.

İngiliz Financial Times’ın bir yayını olan FDI Magazine dergisinde Konya, 2006-2007 yıllarında “Ekonomik Potansiyel” kategorisinde en iyi 2. şehir seçilmişti. Yine aynı çalışmada ise 2010-2011 yılları için “Doğrudan Yabancı Yatırım Stratejisi” dalında en başarılı 4. büyük şehir seçilmişti. Daha sonra yayınlanan FDI Magazine’in “Geleceğin Avrupa Şehir ve Bölgeleri 2012/2013” isimli raporunda ise Konya, Güney Avrupa’da Doğrudan Yabancı Yatırım stratejisi kategorisinde 6’ncı sırada yer alıyor. Büyük şehirler ve maliyet etkinliği kategorilerinde ise 10’uncu sırada yer alıyor.

A. YABANCI SERMAYELİ FİRMA SAYILARI

2011 yılı sonu itibariyle yabancı sermayeli firma sayılarına 2013 yılı sonu ile karşılaştırıldığında gerek Türkiye gerekse de Konya için 2 yıllık bir zaman zarfında önemli bir artış mevcuttur.

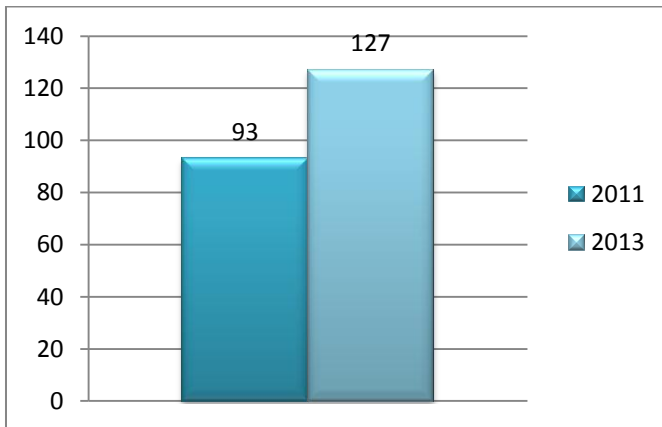
2011'den 2013'e Türkiye'deki Yabancı Sermayeli Firma Sayılarının Karşılaştırması

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Türkiye’de 2011 yılı sonunda 29.144 adet yabancı sermayeli firma mevcutken bu sayı 2013 yılı itibariyle 36.327 adettir.

2011'den 2013'e Konya'daki Yabancı Sermayeli Firma Sayılarının Karşılaştırması

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Konya’da 2011 yılı sonunda 93 adet yabancı sermayeli firma mevcutken bu sayı Mart 2013 itibariyle 109, 2013 sonu itibariyle de 127 adettir. 2 yıllık süreçte yüzdesel artışa bakıldığında Türkiye’de yabancı sermayeli firma sayısı artış oranı %24,6 iken bu oran Konya için %36,5’dir. Mevcut firma sayısı yeterli görülmeyebilir ancak 2 yıllık artış açısından değerlendirildiğinde ise ciddi bir yükselme olduğundan bahsetmek gerekir.

B. YABANCI SERMAYELİ FİRMALARIN ÜLKELER BAZINDA İNCELENMESİ

Ülkemizde ise 2013 yılı sonu itibariyle 165* ülkeden olmak üzere 36.327 adet yabancı sermayeli firma mevcuttur. Konya’da ise bu rakam 33 ülkeden olmak üzere 127 firmadır. Konya bu rakamlara itibariyle Türkiye’nin binde 3,5’ini oluşturmaktadır.

Türkiye’de Yabancı Sermayeli Firması Olan İlk 10 Ülke

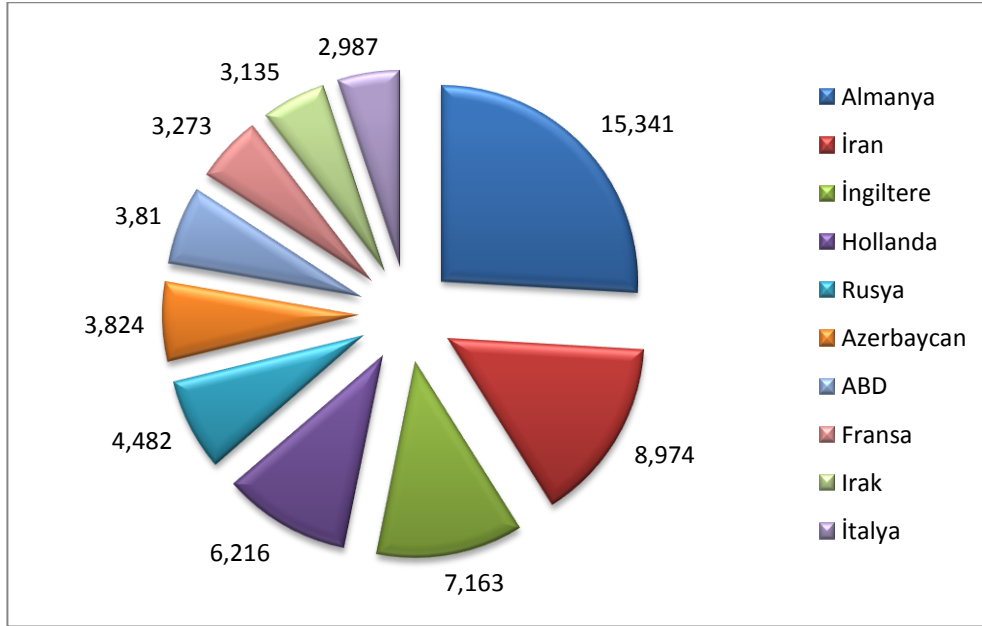
Sıra	Ülke	Adet	Yüzde Payı
1	Almanya	5.573	15,341
2	İran	3.260	8,974
3	İngiltere	2.602	7,163
4	Hollanda	2.258	6,216
5	Rusya	1.628	4,482
6	Azerbaycan	1.389	3,824
7	ABD	1.384	3,810
8	Fransa	1.189	3,273
9	Irak	1.139	3,135
10	İtalya	1.085	2,987

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, 2013

*Bu ülkelerden birisi için “kesinleşmemiş ülke” ifadesi kullanılmaktadır. Firma sayısı ise 1’dir.

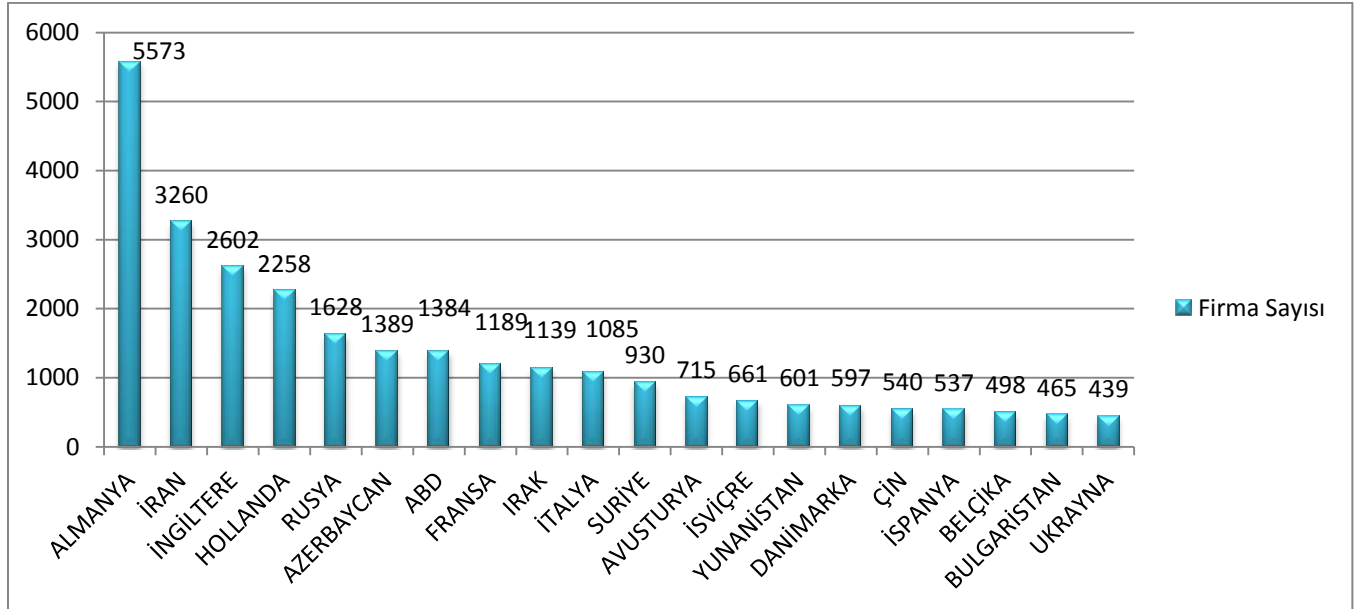
Bu firmaları ülkelerine göre gruplandığımızda Türkiye’de en fazla yabancı sermayeli firmaya sahip ilk 10 ülke, firma sayıları ile sırasıyla; *Almanya (5.573), İran (3.260), İngiltere (2.602), Hollanda (2.258), Rusya (1.628), Azerbaycan (1.389), ABD (1.384), Fransa (1.189), Irak (1.139), İtalya (1.085).*

Türkiye’deki Yabancı Sermayeli Firma Sayılarının Ükelere Göre Yüzde Dağılımı (İlk 10 Ülke)

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, 2013

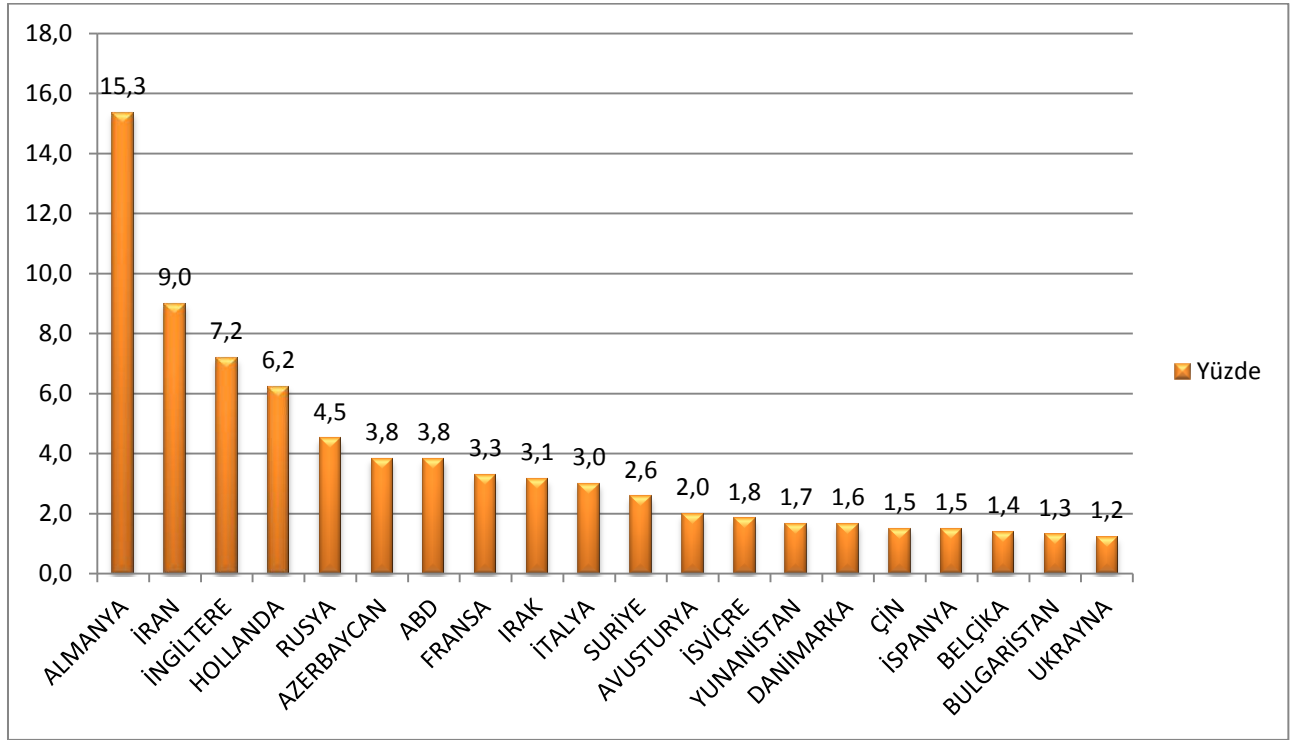
Türkiye’deki Yabancı Sermayeli Firma Sayılarının Ükelere Göre Dağılımı (İlk 20 Ülke)

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, 2013

Yabancı sermayeli firma sayısında Almanya, 5.573 adet firma ile ilk sırada yer almaktadır.

Türkiye’deki Yabancı Sermayeli Firma Sayılarının Ülkelere Göre Yüzde Dağılımı (İlk 20 Ülke)

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, 2013

Ülkemizde yabancı sermayeli firma sayısında ilk sırada yer alan Almanya, yabancı sermayeli firmaların da %15,3’ünü oluşturmaktadır.

Yine Ekonomi Bakanlığı verilerinden temin edilen bilgilere göre Konya’da ise bu rakam 127 firmadır. Konya bu rakamlara itibariyle Türkiye’nin binde 3,5’ini oluşturmaktadır. Konya, toplam 33 ülkeden yabancı sermayeli firmaya sahiptir.

Konya'daki yabancı sermayeli firma sayılarının ülkelere göre Türkiye içindeki yüzdelik payına bakacak olursak;

KONYA'DAKİ YABANCI SERMAYELİ FİRMALARIN TÜRKİYE İÇİNDEKİ PAYI					
Sıra No.	ÜLKE	Konya'daki Firma Adedi	Konya'daki Yüzde Payı	Türkiye'deki Firma Adedi	Konya'nın Bu Ülke için Türkiye'deki Yüzde Payı
1	ALMANYA	20	0,1575	5573	0,0036
2	İRAN	12	0,0945	3260	0,0037
3	HOLLANDA	9	0,0709	2258	0,0040
4	IRAK	8	0,0630	1139	0,0070
5	SURİYE	8	0,0630	930	0,0086
6	KAZAKİSTAN	6	0,0472	435	0,0138
7	İNGİLTERE	5	0,0394	2602	0,0019
8	İSPANYA	5	0,0394	537	0,0093
9	DANİMARKA	5	0,0394	597	0,0084
10	FAS	5	0,0394	57	0,0877
11	AZERBAYCAN	4	0,0315	1389	0,0029
12	İTALYA	4	0,0315	1085	0,0037
13	ABD	3	0,0236	1384	0,0022
14	FRANSA	3	0,0236	1189	0,0025
15	AVUSTURYA	3	0,0236	715	0,0042
16	CEZAYİR	3	0,0236	72	0,0417
17	ÇİN	2	0,0157	540	0,0037
18	İSVEÇ	2	0,0157	298	0,0067
19	ÖZBEKİSTAN	2	0,0157	175	0,0114
20	BAE	2	0,0157	290	0,0069
21	S.ARABİSTAN	2	0,0157	412	0,0049
22	AFGANİSTAN	2	0,0157	156	0,0128
23	FİLİSTİN	2	0,0157	71	0,0282
24	BANGLADEŞ	1	0,0079	14	0,0714
25	TÜRKMENİSTAN	1	0,0079	178	0,0056
26	ARNAVUTLUK	1	0,0079	55	0,0182
27	RUSYA FEDERASYONU	1	0,0079	1628	0,0006
28	MISIR	1	0,0079	203	0,0049
29	ROMANYA	1	0,0079	171	0,0058
30	LİBYA	1	0,0079	241	0,0041
31	LÜBNAN	1	0,0079	254	0,0039
32	UKRAYNA	1	0,0079	439	0,0023
33	LÜKSEMBURG	1	0,0079	339	0,0029
	KONYA FİRMA SAYISI	127			

İlk 10 ülke ise şu şekilde sıralanmaktadır;

Konya’da Yabancı Sermayeli Firması Olan İlk 10 Ülke

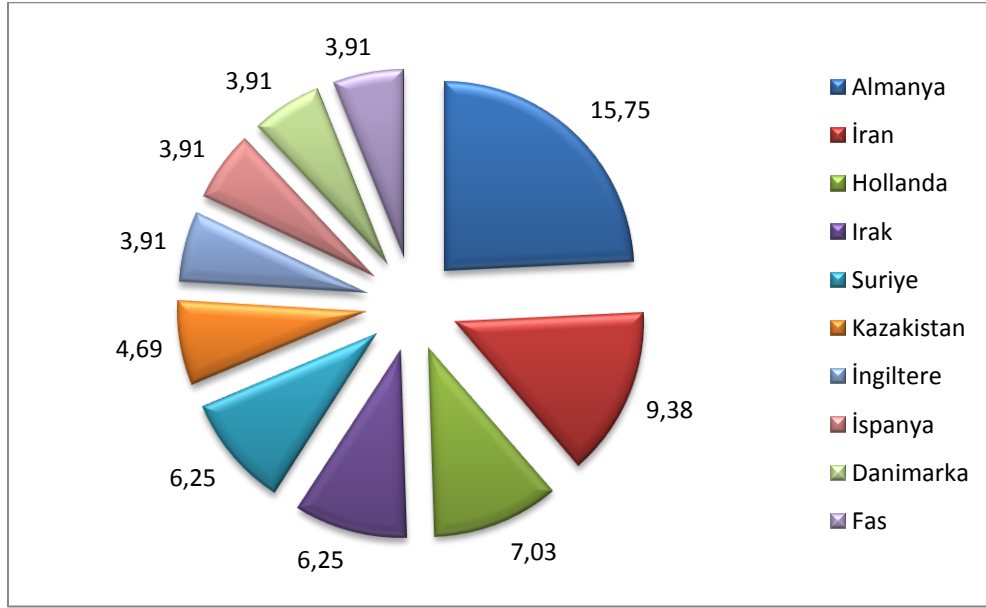
Sıra	Ülke	Adet	Yüzde Payı
1	Almanya	20	15,75
2	İran	12	9,38
3	Hollanda	9	7,03
4	Irak	8	6,25
5	Suriye	8	6,25
6	Kazakistan	6	4,69
7	İngiltere	5	3,91
8	İspanya	5	3,91
9	Danimarka	5	3,91
10	Fas	5	3,91

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, 2013

Bu firmaları ülkelerine göre gruplandırdığımızda Konya’da en fazla yabancı sermayeli firmaya sahip ilk 10 ülke, firma sayıları ile sırasıyla; *Almanya (20), İran (12), Hollanda (9), Irak (8), Suriye (8), Kazakistan (6), İngiltere (5), İspanya (5), Danimarka (5), Fas (5)*.

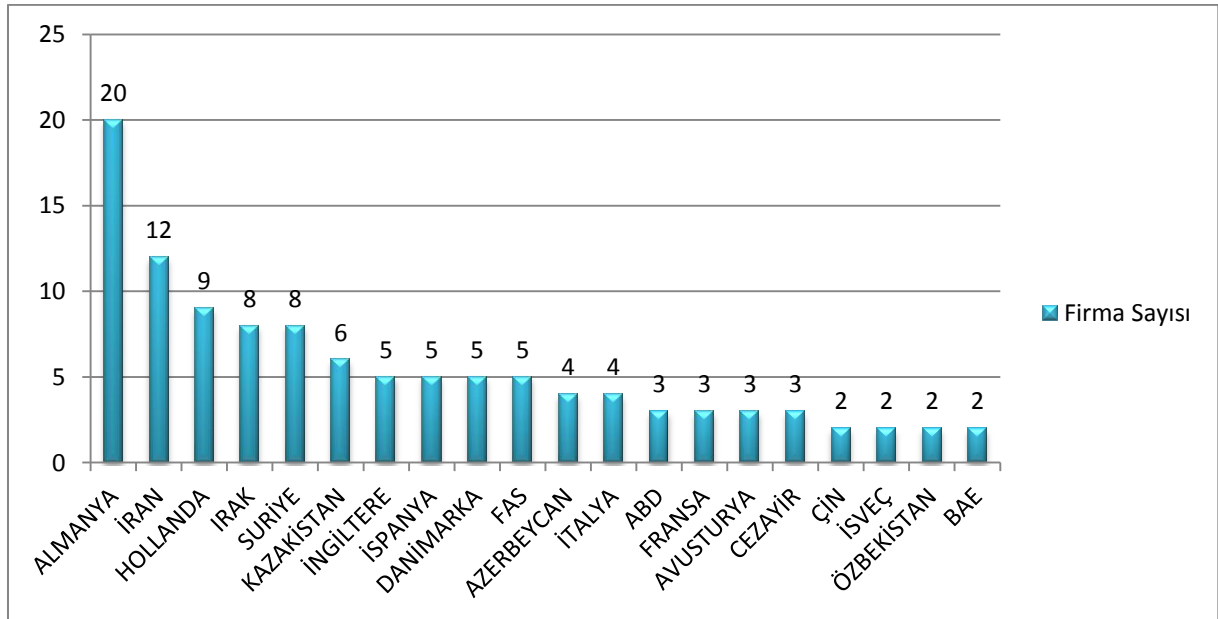

Konya'daki Yabancı Sermayeli Firma Sayılarının Ükelere Göre Yüzde Dağılımı (İlk 10 Ülke)

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, 2013

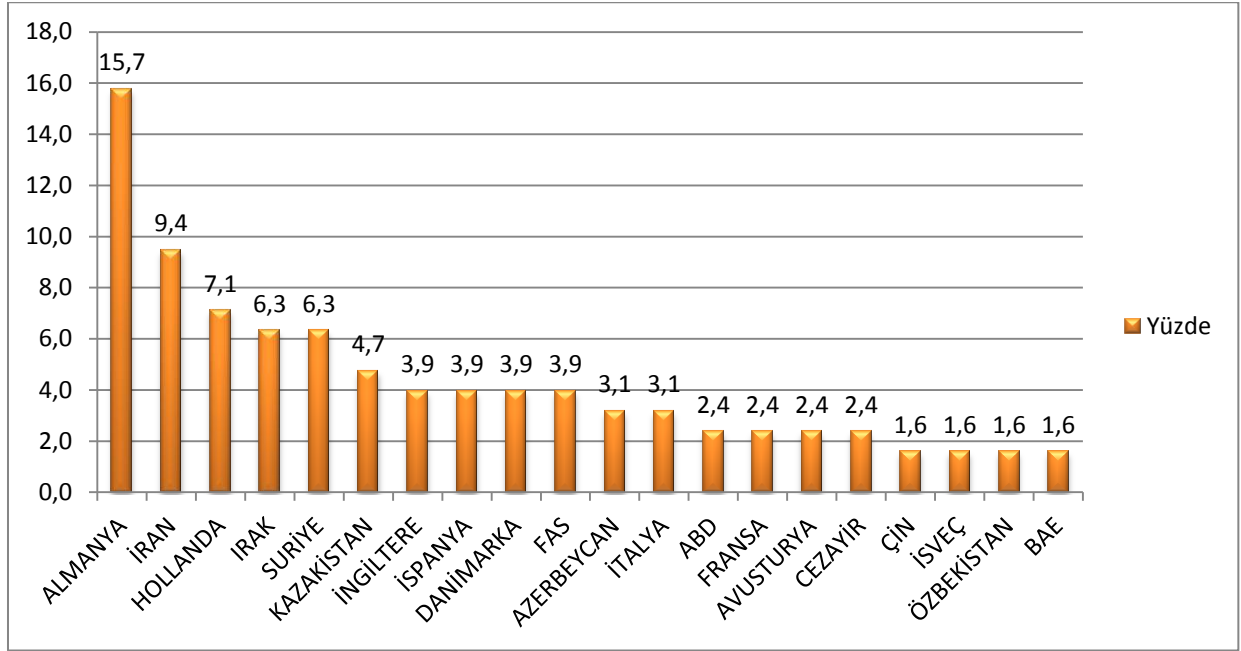
Konya'daki Yabancı Sermayeli Firma Sayılarının Ükelere Göre Dağılımı (İlk 20 Ülke)

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, 2013

Yabancı sermayeli firma sayısında Almanya, 20 adet firma ile ilk sırada yer almaktadır.

Konya'daki Yabancı Sermayeli Firma Sayılarının Ülkelere Göre Yüzde Dağılımı (İlk 20 Ülke)

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, 2013

Sadece, Almanya tek başına yabancı sermayeli firmaların %15,75'ini oluşturmaktadır. Hem Türkiye hem de Konya için yabancı sermayeli firma sayısı bakımından ilk sırada yer alan Almanya'nın payı Konya'da Türkiye'ye kıyasla daha yüksektir.

C. ÇEŞİTLİ KRİTERLER BAZINDA ÜLKELERİN İNCELENMESİ

Bu noktada birkaç yöntem izlenmiştir:

1. Türkiye'de En Fazla Yabancı Sermayeli Firmaya Sahip İlk 50 Ülke Bazında İnceleme

Türkiye'de en fazla yabancı sermayeli firmaya sahip olan ülkeler sıralamasında ilk 50 ülke arasında yer alan ancak Konya'da hiç yatırımı bulunmayan 22 ülke olduğu tespit edilmiştir.

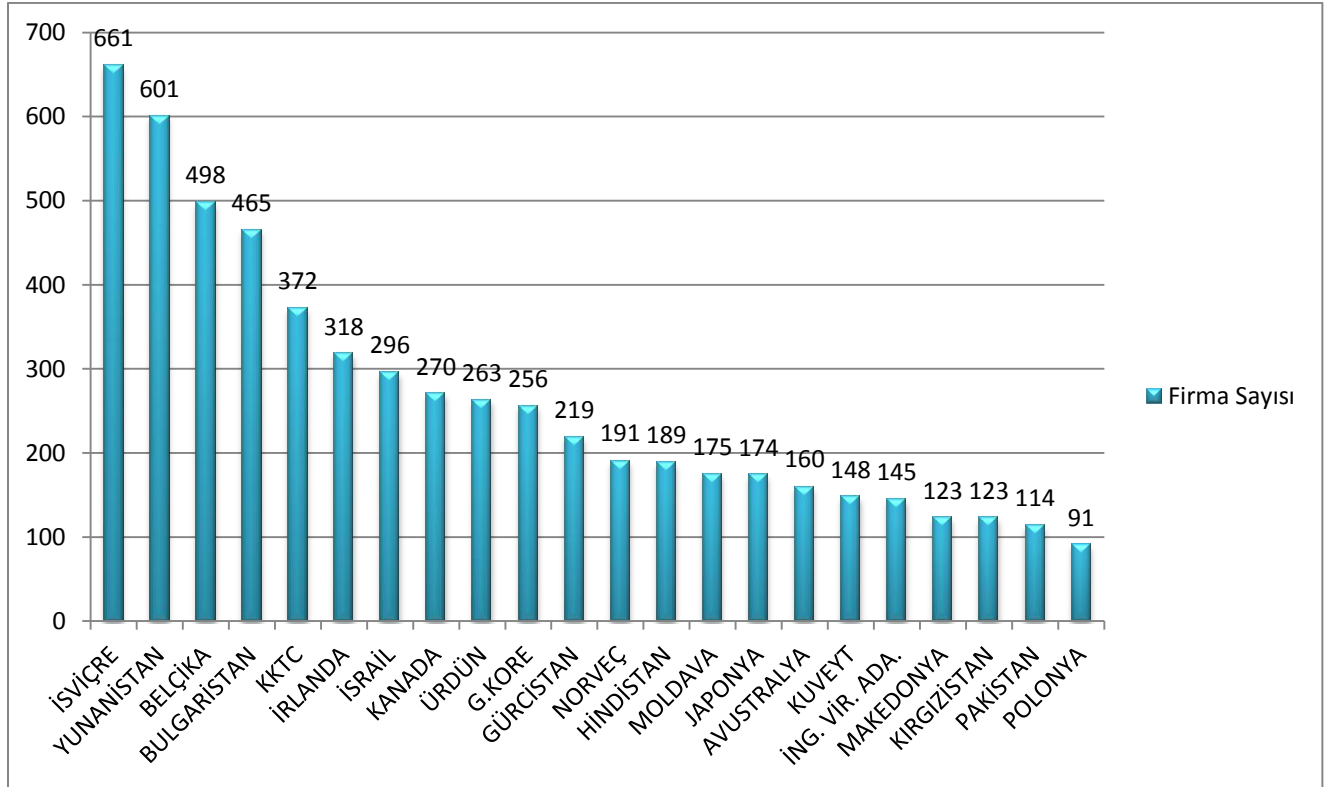
**Türkiye’de En Fazla Yabancı Sermayeli Firmaya Sahip İlk 50 Ülke Arasında Yer Alan;
Konya’da Olmayan Ülkeler (22 Ülke)**

Ülke	Türkiye Sırası	Adet	Yüzde Payı
İsviçre	13.	661	1,820
Yunanistan	14.	601	1,654
Belçika	18.	498	1,371
Bulgaristan	19.	465	1,280
KKTC	23.	372	1,024
İrlanda	25.	318	0,875
İsrail	27.	296	0,815
Kanada	29.	270	0,743
Ürdün	30.	263	0,724
G.Kore	31.	256	0,705
Gürcistan	34.	219	0,603
Norveç	36.	191	0,526
Hindistan	37.	189	0,520
Moldova	40.	175	0,482
Japonya	41.	174	0,479
Avustralya	43.	160	0,440
Kuveyt	45.	148	0,407
İngiliz Virjin Adaları	46.	145	0,399
Makedonya	47.	123	0,339
Kırgızistan	48.	123	0,339
Pakistan	49.	114	0,314
Polonya	50.	91	0,251

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, 2013

Bu ülkeler, firma sayıları ile birlikte, sırasıyla: *İsviçre* (661), *Yunanistan* (601), *Belçika* (498), *Bulgaristan* (465), *KKTC* (372), *İrlanda* (318), *İsrail* (296), *Kanada* (270), *Ürdün* (263), *Güney Kore* (256), *Gürcistan* (219), *Norveç* (191), *Hindistan* (189), *Moldova* (175), *Japonya* (174), *Avustralya* (160), *Kuveyt* (148), *İngiliz Virjin Adaları* (145), *Makedonya* (123), *Kırgızistan* (123), *Pakistan* (114), *Polonya* (91).

**Türkiye’de En Fazla Yabancı Sermayeli Firmaya Sahip İlk 50 Ülke Arasında Yer Alan;
Konya’da Olmayan Ülkelerin Firma Sayıları (22 Ülke)**

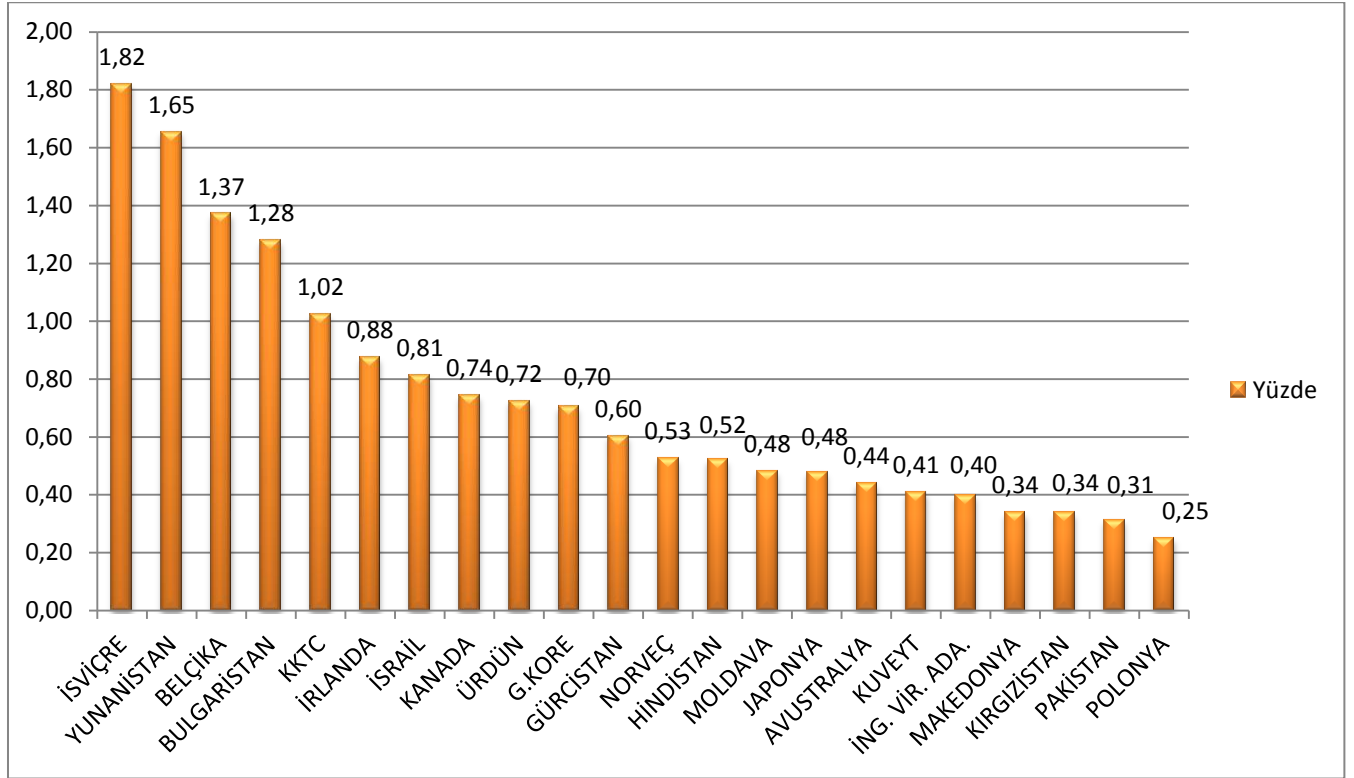

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, 2013

İlk sıradaki İsviçre’nin Ülkemizde 661 yabancı sermayeli firması bulunurken bu liste bazında son sıradaki Polonya’nın 91 yabancı sermayeli firması mevcuttur.

Türkiye’de En Fazla Yabancı Sermayeli Firmaya Sahip İlk 50 Ülke Arasında Yer Alan;

Konya’da Olmayan Ülkelerin Yüzde Payları (22 Ülke)

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, 2013

2. Türkiye’deki Yabancı Sermayeli Firma Sayısı Az Olan ve Seçilmiş Ülkeler Bazında İnceleme

Hedef ülke tespitinde bir başka yöntem olarak; Türkiye’de yatırımı olan ancak sayı olarak çok iyi rakamlarda olmayan ülkeleri ele almak istedik. Listedeki seçilmiş ülkeler olarak 16 ülke ele alındı. Bu ülkeler, firma sayıları ile birlikte; *Senegal (5), Endonezya (10), Meksika (10), Bangladeş (14), Brezilya (19), Güney Afrika (33), Malezya (35), Bahreyn (41), Katar (46), Sudan (50), Arnavutluk (55), Fas (57), Bosna-Hersek (61), Cezayir (72), Filistin (71), Singapur (74), Nijerya (88), Finlandiya (90), Pakistan (114), Makedonya (123), Kuveyt (148).*

3. Dünya’da En Fazla Dışarıya Yatırım Gerçekleştiren Ülkeler Bazında İnceleme

Dünya’da en fazla dışarıya yatırım gerçekleştiren ülkeleri ele aldık. Burada OECD’den 2011 yılları ile ilgili dış yatırım istatistiklerini baz aldık. İlk 25 ülke şu şekilde sıralanmaktadır: ABD, Japonya, İngiltere, Fransa, Belçika, İsviçre, Rusya, Almanya, Kanada, İtalya, Çin, İspanya, Hollanda, Avusturya, İsveç, Danimarka, G.Kore, Norveç, Avustralya, Portekiz, Hindistan, Lüksemburg, Meksika, Şili ve Endonezya.

Dünya’da En Fazla Dışarıya Yatırım Gerçekleştiren Ülkeler (İlk 25 Ülke)

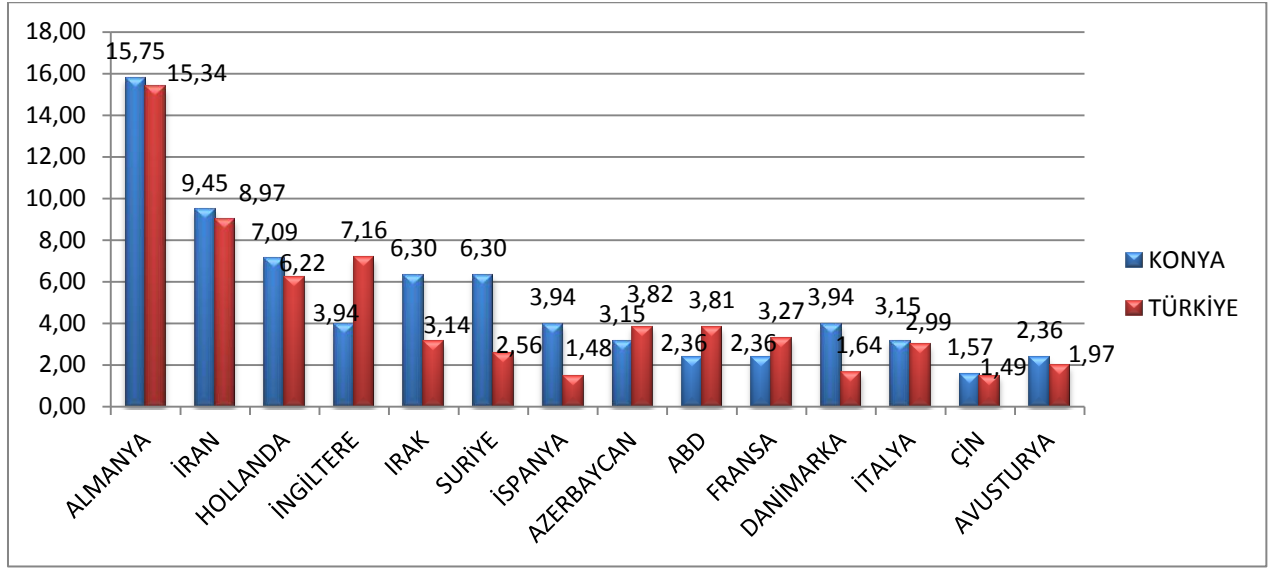
Sıra	Ülkeler	Sıra	Ülkeler
1	ABD	14	Avusturya
2	Japonya	15	İsveç
3	İngiltere	16	Danimarka
4	Fransa	17	G.Kore
5	Belçika	18	Norveç
6	İsviçre	19	Avustralya
7	Rusya	20	Portekiz
8	Almanya	21	Hindistan
9	Kanada	22	Lüksemburg
10	İtalya	23	Meksika
11	Çin	24	Şili
12	İspanya	25	Endonezya
13	Hollanda		

Kaynak: OECD, 2011

4. Seçilmiş Bazı Ülkeler Bazında Bir Tespit

Konya’da ve Türkiye’de yabancı sermayeli firmaya sahip seçilmiş bazı ülkeler noktasında yüzdeler paylarının kıyaslamasına da yer vermek istiyoruz. Bu Ülkeler, Konya’daki ilk 20 ülke ile Türkiye’deki ilk 20 ülke arasında eşleşen 14 ülkedir: Almanya, İran, Hollanda, İngiltere, Irak, Suriye, İspanya, Azerbaycan, ABD, Fransa, Danimarka, İtalya, Çin ve Avusturya.

Bazı Seçilmiş Ülkeler Bazında Konya ile Türkiye'deki Firmaların Yüzde Paylarının Karşılaştırılması

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, 2013

Buradaki grafik ele alındığında ise; bu 14 ülke'den, Almanya, İran, Hollanda, Irak, Suriye, İspanya, Danimarka, İtalya, Çin ve Avusturya olmak üzere 10 ülkeden yabancı sermayeli firmaların yüzdesel olarak toplam içindeki payı açısından Konya, Türkiye'ye göre daha iyi bir paya sahiptir.

DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

Türkiye'yi keşfetmiş olan, ancak Konya'ya gelmeyen bu ülkeler üzerine "Konya tanıtımı ve yatırımcı davet" konseptinde programlar düzenlenebilir. İlk sıralarda yer alanlar arasından seçilmiş ülkelere özel programlar düzenlenebilir. Ticaret Müşavirliklerini ziyaret noktasında da bu listeyi baz almamız faydalı olabilir.

KONYA YATIRIM DESTEK OFİSİ

Yatırım Destek Ofisleri "Özel kesimdeki yatırımcıların, kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idarî iş ve işlemlerini tek elden takip ve koordine etmek, yatırımları izlemek, yatırımcıya bilgi vermek ve yol göstermek, yatırım başvurular hakkında ön inceleme yapmak" bu ofislerin belli başlı görevleri arasındadır. Bu ofisler, sadece izin ve ruhsat işlemlerini izleme ve yürütme görevleri ile sınırlı

kalmayıp, gün geçtikçe yeni misyonları ve görevleri de üstlenmektedir. Bu ofislerde ise yatırımcılara sunulan hizmetler tamamen ücretsizdir.

Yerel düzeyde kurulmuş olan böylesi yapıların misyonun daha iyi anlaşılacağını, işlevsellik ve etkinliğinin daha fazla artacağını ve yatırımcıların bu gibi kurumlardan daha fazla istifade edeceğini ümit ediyoruz.

Not: Bu analizde yardımları için mesai arkadaşlarım Konya YDO Uzmanları Arif Köseoğlu'na ve Mücahit Yasir Kınalı'ya teşekkür ederim.